

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

NUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80.

CENA
6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petirowy jednoszpaltowy lub jego miejsce Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i mikrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omniałnej o 50 procent, drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.
PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 10—2 po pñ. Rekwizytów nadesł. redakcja nie zwraca.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Sądy polskie w Częstochowie.

Od Redakcji.

Przed kilku tygodniami otwarte zostały w Częstochowie polskie Sądy Pokoju. W rozrywaniu wydarzeń, doniosły ten akt w życiu naszego miasta przeminał bez echa, a je dnak fakt ów jest krokiem naprzód, zbliżającym nas do dalszych urządzeń państwowych polskich.

To też pierwocinno odrodzonego własnego wymiaru sprawiedliwości, jednemu z kółek obrzytego mechanizmu, jakim jest państwo — poświęcamy nieco miejsca.

Aby uplastyczyć czytelnikom istotę sądu polskiego, zaczynamy od jego wyglądu zewnętrznego. Więc zbliżamy się do lokalu Sądu Pokoju II okręgu, który mieści się w domu № 7 przy ul. Szkolnej i zdala widzimy orla białego na czerwonym tle, umieszczonego nad odpowiednim napisem.

Kierując swe kroki dalej, stajemy u progu świątyni Temidy.

CO NAS UDERZA?

Już przy wejściu zwraca naszą uwagę czystość nowego lokalu a napisy: „pokój dla świadków”, „sala posiedzeń” i inne kładą się oczu swojsko i dobrze, przytem są rażącym kontrastem tak niedawnej „komnaty dla świadkielej” i innych zakamarków sądu rosyjskiego.

„Włóczenie się po sądach”, że użyjemy tu gwary potocznej, nie należy do przyjemności, ale każdy przyzna, że gdy już stanąć trzeba, jako świadek, oskarżony, czy powód, wszak milej w czystej widnej sali, niż w ponurej i brudnej, gdzie ławy sądowe przylepiały się swym brudem do świadka, i świadek do nich. A takimi „lepkiem” lokalami były właśnie przedwojenne sądy pokoju. Przyczyną owego odstraszałającego wyglądu zewnętrznego była wiadoma wszystkim oszczędność sędziów, którzy otrzymując odpowiednie quantum pieniędzy na utrzymanie sądu, stosowali znany system oszczędnościowy.

SALA POSIEDZEŃ.

Jasny duży pokój. Nad stołem prezydyjalnym w promieniach słońca spowity obraz M. B. Częstochowskiej. Na stole sędziowskim krucyfik. Następne pokoje przeznaczone są na narady sędziów, gabinety sędzięgo i sekretarza, oraz kancelarję.

ILE SPRAW ZGŁOSZONO I OSĄDZONO?

W odpowiedzi na pytanie powyższe w sądzie I okręgu dowiadujemy się, że od czasu powstania tych instytucji, to jest od 15 listopada ub. roku zgłoszono 269 spraw, z których osądzono 110; w sądzie II okręgu 370, wydano wyroków 130.

Sesje odbywać się będą 8 razy na tydzień.

KOSZTA SĄDOWE.

Między innymi zaznaczyć trzeba, że opłaty sądowej od sumy sądzonej uiszczą się 2 proc. W sądach rosyjskich płacono się 1 proc. lecz marki

stemple itp. wynosiły bardzo poważne sumy.

Na jedną rzecz zmienną należy zwrócić uwagę, otóż każdy skarżący o obelgi musi wnieść przed sprawą, rb. 10 tytułem kaucji, lub zaliczki, którą w razie przegranej traci. Prawdopodobnie tego rodzaju załatwianie tych spraw wpłynie dodatnio na współzycie wzajemne ludzi, gdyż — nim kto rzuci obelgę będzie pamiętał o tem, że za każde słówko zapłaci, a skarżący o ile przegra straci swą kaucję.

Dotychczas tego rodzaju spraw w obydwu sądach było najmniej.

JAKI KODEKS OBOWIĄZUJE DOTYCHCZAS W SĄDACH POLSKICH?

Wyroki sądowe wydaje się na zasadzie kodeksu cywilnego rosyjskiego dla Królestwa Polskiego. W sprawach karnych obowiązuje kodeks karny rosyjski wydany w roku 1908 jednak niemający u nas dotychczas zastosowania i dopiero przez władze okupacyjne zalecony do użycia.

KOMPETENCJA SĄDU.

W zatargach pieniężnych Sądy Pokoju wydają wyrok bezapelacyjny o sumę do rb. 250-ciu. Istnieje rewizja wyroku.

W sprawach karnych Sad Pokoju ma prawo skazać oskarżonego do półtora roku więzienia.

WYDZIAŁ APELACYJNY.

Wszelkie apelacje kierować się będzie do wydziału apelacyjnego przy sądzie Okręgowym.

Polski Wydział apelacyjny przy Sądzie Okręgowym w Częstochowie rozpoczął czynności w dniu wczorajszym.

Na czele Wydziału apelacyjnego, który jest obecnie najwyższą instancją sądownictwa polskiego w Częstochowie stoi mec. Mieczysław Kokowski. O wydziale tym pomówimy jeszcze w specjalnym artykule w jednym z numerów naszego „Gońca Częstoch.”

W CZYJEM IMIENIU OGŁASZA SIĘ WYROK?

Pamiętają czytelnicy zapewne charakterystyczny wstęp wyroku, odczytywanego w dawnych sądach, obecnie początek ten brzmi: „Sąd postanowił...”

PRZYSIĘGA.

Akt przysięgi katolickiej i żydowskiej dokonywa się przez odczytanie roty przysięgi w języku polskim.

JAKICH SPRAW JEST OBECNIE NAJWIĘCEJ?

Czasy dzisiejsze wikłają kwestje pieniężne, to też tego rodzaju spraw jest dotychczas najwięcej. Następną ilość kolejną osiągnęły sprawy o eksmisje lokatorów. Zazwyczaj sąd stara się wniknąć w położenie lokatora i właściciela domu, rozkładając dług na raty, jednak i eksmisje muszą być stosowane często.

SĄDZIA ŁAWNICY I OBROŃCY.

Przy stole sędziowskim jest obecny sędzia i dwóch ławników. obrońcy stają w sądach pokoju dość często. Niejednokrotnie bronili już swych klientów pp. Dreszer, Rumszewicz, Glikson i Oderfeld. Szereg obrońców zgłosił też sprawy na posiedzenia najbliższe.

Sąd Pokoju I okręgu tworzą: p. B. Piódowski — sędzia i ławnicy: pp. Tomczyk, K. Maliński, L. Weinberg i J. Fienes.

Sąd Pokoju II okręgu sędzia p. F. Szaniawski, ławnicy: pp. Kajetan Szececiński, Fr. Nowak, K. Szwede i J. Banasz.

O ZAUFIANIE I POPARCIE OGÓLU.

Czy sądy polskie cieszą się poparciem ogółu? Możemy odpowiedzieć z całą pewnością, że tak. Klientela sądów zwraca się podobno o wymiar sprawiedliwości z jaknajwiększym zaufaniem, a że od stołu sędziowskiego, z ławy oskarżonych i od pulpitu obrońców, słowem wszędzie słycać dźwięki mowy rodzinnej, więc też już swojskość sądów przemawia widocznie najlepiej za ich poparciem.

Kończąc ten rys zaczątków sądownictwa polskiego w naszym mieście, nie możemy powstrzymać się od przesłania młodym instytucjom najserdeczniejszych życzeń pomysłnego rozwoju!

A. P.

Tymczasowa Rada Stanu.

DZISIEJSZE PRZYJĘCIE NA ZAMKU.

Dziś w niedzielę 14 bm. o godz. 12 w południe nastąpi przyjęcie na Zamku Tymczasowej Rady Stanu przez J. E. generał-gubernatora warszawskiego, v. Besselera i J. E. generał-gubernatora lubelskiego, Kuła.

PIERWSZE POSIEDZENIE

W PONIEDZIAŁEK 15 B. M.

Inauguracyjne posiedzenie Rady Stanu odbędzie się w pałacu Rzeczypospolitej na placu Krasińskich jutro w poniedziałek.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (R. W. T.) Urzędowo donoszą 12 stycznia:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. feldmarsz. ks. Leopolda Bawarskiego.

Nad Dźwiną i w okręgu jezior na południe od Dyneburga działalność bojowa zelżała wczoraj znacznie. W pobliżu kolei od Dźwiny do Dyneburga, atakujące kompanie rosyjskie zostały odparte z dużymi dla siebie stratami. Dwa drobne natarcia, przedsięwzięte dla poprawy naszych stanowisk na południowym zachodzie od Rygi przyniosły nam 82 jeńców.

Front wojsk generała-pułkownika arcyksięcia Józefa.

W rozszerzeniu sukcesów naszych z 6-go stycznia wzięto wczoraj szturmem kilka położonych jedno za drugim, stanowisk nieprzyjacielskich po obydwóch stronach drogi Oituzu. Nieprzyjacielowi zadano ciężkie i krwawe straty, a nadto w ręku zwycięzców pozostało 80 jeńców, 3 wyrzutnie min i 6 karabinów maszynowych. Na północy i na południe od doliny Susity natarcia nieprzyjaciela nie miały powodzenia.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Na stanowiska nasze pod Armentières i Lens oraz w pobliżu szosy Albert—Bapaume, nieprzyjacieli kierował ogień artyleryjski, na który odpowiadaliśmy silnie. Na północy od Ancre, w godzinach rannych nacierali Anglicy dwa razy bezskutecznie. Pod Sarres natarcie załamało się przed naszymi linjami. Na północy od Baucourt, po początkowym sukcesie, zostali oni silnym przeciwnatarciem odrzuceni tam, skąd wyszli. W naszych ręku pozostało 50 jeńców i dwa karabiny maszynowe. Pod Beaumont trwają jeszcze niewielkie walki piechoty.

Front niemieckiego następcy tronu.

Na zachodzie od Mozy i na Cote w Wogetach, walki artyleryjskie i mi nowo wzmagają się tu i owdzie chwilami. Dziś rano, wojska atakujące, które wtargnęły do okopów nieprzyjacielskich na wyżynie Combres i na wschodzie od Nemeny, nie poniosły strat, przyprowadziły 16-tu Francuzów.

Balkański plac boju.

Front generała marszałka polnego v. Mackensena.

W błotnistej nizinie między Braiłą a Gałaczem wyparliśmy Rosjan dalej w tył, na Seret. Saburtoe zd. było. W nocy z 10 na 11 stycznia uzbrojone okręty nieprzyjacielskie próbowały przepłynąć około Isacey wzdłuż Dunaju. Artylerja nasza jeden parowiec zatopiła, a drugi zmusiła do cofnięcia się w kierunku brzoju północnego.

Front macedoński.

Na południe od jeziora Ochrydy nieprzyjacieli zaatakował front austriacko-węgiersko-bułgarski za Czerną. Stanowisko utrzymano.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Ostatnie wiadomości.

BERLIN. Urzędowo donoszą 12-go stycznia—wieczorem:

Na północ od Anore toczą się walki.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 11 stycznia:

Wschodni plac boju.

W obrębie grupy wojskowej generała Mackensena nie nastąpiły żadne zmiany.

Narodowy Komitet Wyborczy zawiadamia, że Zebranie wyborców Polaków należących do

III Kuryi

odbędzie się w niedzielę d. 14 Stycznia o godz. 6 po poł. w lokalu Stow. Rzem. Przemysł. przy ul. Panny Maryi № 9; wyborcy przy wejściu na zebranie winni się legitymować paszportem z adnotacją o zapisaniu do III Kuryi.

Na skrzydle południowym sił zbrojnych, znajdujących się pod rozkazami generała-pułkownika arcyks. Józefa toczy się w dalszym ciągu walka w górach.

W dolinach Susity i Casinu atak nasz postępuje naprzód.

Na północy od doliny Oitos wojska austriacko-węgierskie i niemieckie zdobyły szturmem liczne stanowiska rosyjskie. W rozmaitych punktach usiłował nieprzyjacieli odzyskać utracony teren. Usiłowania te okazały się daremnymi.

Nasza zdobycz dzienna wynosiła wczoraj w okolicy tej 800 jeńców i 6 karabinów maszynowych.

Nad Bystrzycą Sototwińską nasze straże połowe odparły rosyjskie oddziały pościgowe.

Włoski teren walk:

Południowo-wschodni plac boju.

Sytuacja nie uległa zmianie.

Zastępca szefa sztabu generalnego

v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat turecki.

Urzędowo donoszą dnia 11 stycznia

Front kaukaski:

Nasze oddziały wywiadowcze poprowadziły na prawem skrzydle pomyślne napady na stanowiska nieprzyjaciela. W Hedszas w pomyślnych potyczkach dnia 7 i 8 stycznia odrzuciliśmy nieprzyjaciela ze znaczemi stratami. Na pozostałych frontach nie wydarzyło się nic ważnego.

Zastępca Głównodowodzącego
Enver Pasza.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 10 stycznia:

Wieczorem:

Na większej części frontu na północy od Somme, oraz w okolicy Bouhavesnes, Clerly i w Argonach w odcinku Four de Paris trwał silniejszy ogień artylerji często przerywany.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 11 stycznia:

Ostatniej nocy zdobyliśmy odcinek rowu na wschodzie od Beaumont—Hamel. Wzięliśmy 140 jeńców, w tem 3 oficerów.

Podczas pomyślnego natarcia na wschodzie od Loos wzięliśmy po południu pewną liczbę jeńców.

Wczoraj wieczorem wtargnęliśmy do rowów nieprzyjacielskich naprzeciwko Armentières, zabiśmy wielu nieprzyjaciół, zniszczyliśmy karabin maszynowy i uszkodziliśmy urządzenia obronne.

Na północy od kanału La Basse na zachodzie od Glogesteert i w sąsiedztwie Ypres skierowaliśmy na nieprzyjaciela niszczący ogień.

Komunikat belgijski.

Urzędowo donoszą 11 stycznia:

Na całym froncie belgijskim trwa obustronna działalność artylerji na

przestrzeni od Pervyse przez Dixmuiden, aż na południe od Steenstraete.

Komunikat włoski.

Urzędowo donoszą dnia 11-go stycznia:

W dniu 8 stycznia odparto mater grupy nieprzyjacielskie, usiłujące zbliżyć się do stanowisk naszych na Karso, około wzgórza 208.

W dniu wczorajszym toczyły się odosobnione walki artylerji na całym froncie. Artylerja nasza tamowała używane przez przeciwnika przy wznoszeniu urządzeń obronnych i skierowywała ogień na jego drogi odwrotowe.

Lotnicy nieprzyjacielscy podejmowali ataki. Przepędzono ich wszędzie za pomocą ognia artylerji, przyczem byli oni ścigani przez lotników naszych.

Na jakich warunkach zawrże koalicja pokój? Odpowiedź koalicji na notę pokojową Wilsona.

PARYŻ 13 | 1. Odpowiedź koalicji na notę Wilsona wyraża opinię, że obecnie niepodobna żądać pokoju, któryby koalicji zapewnił jej słuszne zadośćuczynienie, przywrócenie i gwarancje. Nota oświadcza że, koalicja uczyniła wszystko, co możliwe, aby złagodzić szkody, wyrządzone państwu neutralnym. Koalicja w sposób przyjacielski, ale stanowczy, protestuje przeciw jednokowemu traktowaniu obu grup walczących. Odpowiedź wylicza metody niemieckie, urągające zasadom ludzkości i szacunkowi względem wolnych państw. Nota dodaje, że wyliczenie tych przestępstw jest dostatecznym uzasadnieniem protestu koalicji. Cele wojenne koalicji są znane.

Świat cywilizowany wie dobrze, że cele te zawierają wszystko niezbędne, a mianowicie w pierwszej linii przywrócenie Belgii, Serbji i Czarnogórze, zapłacone im odszkodowania, usunięcie się z zajętych terytoriów Francji, Rosji i Rumunii, z należnym słusznie odszkodowaniem, zreorganizowanie Europy, gwarancje trwałe, oparte na poszanowaniu narodowości i praw wszystkich małych i wielkich narodów, jako też na umowach terytorjalnych i porozumieniach międzynarodowych, któreby osłaniały kraj i jego granice przeciw bezprawnym atakom, zwrot prowincji i terytoriów, które dawniej już dzisiejszym sprzymierzonym zabrano gwałtem lub wbrew woli ich ludności, oswobodzenia Włochów, Słowian, Rumunów, Czechów i Słowaków z pod obcego panowania, oswobodzenia narodowości, podległych przemocy tureckiej, usunięcie państwa otomańskiego z Europy, bo jest ono niewątpliwie obcem cywilizacji zachodniej.

Zamiary jego cesarskiej mości cesarza rosyjskiego co do Polski są jasne. Koalicja chce wyrwać Europę z żądz

O poddanych austriackich.

Wszyscy poddani austriacko węgierscy, którzy dotąd nie byli do asenterunku w Krakowie, urodzeni w latach 1866 do 1898 włącznie, zobowiązani są zgłosić się w cesarsko-austriackiej komendzie na Jasnej Górze w godzinach przedpołudniowych aż do 20 stycznia r. b.

Z Rady Miejskiej.

Piątkowe posiedzenie Rady Miejskiej zagał dr. J. Marczewski, oświadczając, iż porządek dzienny zapowiada dwie sprawy: podanie służby szpitalnej o podwyższenie płacy dzienniej.

Postanowiono podwyższyć płacę dzienną służbie we wszystkich szpitalach, dla służby wyższej — 1 mk. 70 fen., dla służby niższej — 1 mk. 25 fen. Postanowiono też podwyższyć płacę dzienną siostróm, mianowicie w szpitalu dla zakaźnych 1 m. 70 fen., Panny Marji 1 mk. 50 fen. i przy ul. Wieluńskiej 1 mk. 25 fen. Płaca ta uchwalona została do d. 30 marca 1917 r.

Przyjęto do wiadomości wniosek dr. E. Kohna, aby dla szpitala żydowskiego wydawano więcej białego chleba.

Prócz tego na wniosek dyr. G. Kohna, Rada zwróci się z prośbą do Magistratu, aby ten polecił Deputacji Żywnościowej wypracowanie specjalnej normy produktów spożywczych dla szpitali.

Podanie włościan wsi Rędziny o pozwolenie wywożenia z miasta nawozu kłocznego, postanowiono przekazać Magistratowi.

Trzecim i najważniejszym punktem porządku dziennego, było odczytane przez dr. J. Marczewskiego referatu o zjeździe właścicieli nieruchomości w stolicy.

Opinia publiczna nie zdaje sobie sprawy z położenia.

Oto słowa, które powiedział jeden z prelegentów zjazdu. Pod tym też hasłem rozpoczęto obrady nad tam, jak zapobiedz klęsce narodowej, jaką wytworzyła wojna.

Miasta polskie, naszą własność nieruchomą czeka ruina. Dochody z nieruchomości spadają do śmieszniego minimum, gdy przed wojną dochód z nieruchomości wynosił 8—10 proc., obecnie wynosi czwartą część.

W samej tylko Warszawie 100,000 ludzi, to jest właścicieli domów z ich rodzinami, staje wobec wywłaszczenia.

Zagrożeni są wierzyciele hipoteczni, którzy cały swój majątek stracić mogą.

Ce będzie po wojnie?

Wszyscy niemal prelegenci więć pp. Łypacewicz, Al. Parczewski, mec. Suligowski, C. Fabiani, Balliński, Czajewicz, Strassburger i wielu innych wypowiedziało się, że zawarcie pokoju nie polepszy bynajmniej sytuacji, przeciwnie stan będzie fatalny.

Ratujmy nieruchomość miejską!

Aby ratować własność miejską przed ruiną poszczególni prelegenci proponowali szereg projektów, jak utworzenie Banku miejskiego, Związku krajowego właścicieli nieruchomości itd. itd. Jedną z uchwał zjazdu było przeprowadzenie przez wszystkie miasta Królestwa statystyki obciążenia własności nieruchomości.

To też w myśl sądanja zjazdu dr. J. Marczewski, zaproponował Radzie uznanie za niezbędne jako jedno z pożytecznych w tym kierunku, przeprowadzenie statystyki ścisłej obdłu-

nia własności nieruchomości m. Cz. stochowy.

Wszyscy członkowie Rady zaakceptowali wniosek powyższy jednogłośnie. Na ten posiedzenie zamknięto.

Przyпускаmy, że właściciele nieruchomości w naszym mieście we własnym kraju interesie wniosek powyższy poprą w odpowiednim czasie.

Benefis K. Wojciechowskiego.

w dniu 17 bm. w teatrze „Paryskim odbędzie się benefisowe i pozagalne przedstawienie utalentowanego artysty i kierownika sceny w powyższym teatrze p. Karola Wojciechowskiego.

Benefisant wystąpi w głównej roli w głośnej sztuce St. Przybyszewskiego p. t. „Dla szczęścia“.

Sądymy, że sympatja, jaką się cieszy ten artysta ściągnie tłumy publiczności.

Na niezamożnych uczniów I-go Gimn. Polskiego.

We czwartek dn. 18 b. m. w sali teatru Paryskiego odbędzie się przedstawienie na korzyść niezamożnych uczniów I-go Gimn. Polskiego.

Program wieczoru, prócz niezmiernie obfitego działu koncertowego, składającego się z popisów wokalnych, oraz zespołów muzycznych, obejmuje: „Tylko jedno słowo“ komedja stylowa w 1 akcie Langego, oraz pełna werwy i humoru krotchwila w 1 akcie „Pacjent № 1“ A. Starkmana. Reżyserję prowadzi p. Rom. Betcher.

Zniesienie administracji przymusowej.

„D. Warsz. Ztg.“ donosi o zniesieniu administracji przymusowej firmy „Towarzystwo Akcyjne fabryki sztucznego jedwabiu w Myszkowie“.

Pałupka na ludzi.

Jeden z czytelników naszego piśma w liście do Redakcji pisze co następuje: „Przechodząc ulicą Żelazną, od tygodnia obserwuję naprzeciwko domu № 18 uszkodzenie kanalizacji, której zepsucie, widocznie pod wpływem naporu wody, zagraża życiu przechodniów. Do chwili obecnej nikt nie zainteresował się zabezpieczeniem pałupki, wobec czego zwracam się do władz policyjnych, aby polecieli komu należy zakrycie studzienki kanalizacyjnej dla uniknięcia nieszczęśliwych wypadków“.

Z kuchni R. O.

W kuchniach R. Op. m. Czest. w czasie od dnia 1 | 1 do 1 | 7 1916 wydano obiadów:

Kuchnia II, ludowa—po 7 k.—616 po 10 kop.—0, służbie—154, bezpłat.—5,524, ogółem—6294.

Kuchnia III, dla intel.—po 20 kop.—68, po 7 kop.—00, po 10 k.—00, służbie—91, bezpłatnych—1,082 ogółem—1,542.

Kuchnia IV, ludowa—po 7 k.—00, po 10 k.—00, służbie—205, bezpłatnych—12,516, ogółem—12,721.

Kuchnia V, dla chorych—służbie—00, bezpłatn.—845, ogółem—845.

Kuchnia VI, dla chorych—służbie—00, bezpłatnych—595, ogółem—595.

Ogółem: po 20 kop.—68, po 7 k.—616, po 10 k.—00, służbie—450, bezpłatnych—20,592, ogółem—21,997.

Zapomóg wydano dla 206 rodzin na sumę rb. 1.044 k. 00.

Mądrość narodu

o Częstochowie.

W kilkunastu tysiącach przysłów polskich, które bądź ustnie przechodziły z ust do ust, jak Polska długa była i szeroka, lub utrwalonych w

Częstochowskie Tow. Ginnastyczne

ul. Szkolna Nr. 12.

Podaje do wiadomości członków oraz osób nowozapisanych, że ćwiczenia rozpoczną się dnia 15-go b. m. punktualnie o godz. 8-jej wiecz.

Zapisy nowostępujących przyjmowane będą w lokalu Towarzystwa, od pominiętej godziny w dalszym ciągu.

pisemach i księgach różnych autorów, znajdujemy kilkanaście zdań o Częstochowie, nawiasem mówiąc niepocholebnie czasami świadczących o sławie, jaką sobie zdobyło miasto nasze i jego mieszkańcy.

Najwięcej przysłów, dotyczy naturalnie Częstochowy, jako miejsca pielgrzymek. Kiedy więc chciał kto powiedzieć o czymś nadzwyczajnym mówiono z podziwem: „i w Częstochowie tego nie widać!“

O długu, którego się nigdy nie odberze, mawiał szlachcic: „pożyczył butów do Częstochowy!“

A sławna opinja o rymach częstochowskich, czasami krzywdząca dzisiejszych poetów, którzy tutaj „piszą swych poematów tomy“, rywalizuje z pojęciem o bohomasach częstochowskich. Co więcej, wszelka sztuka piękna, jeśli zrodzona w naszym mieście, była lekceważona i za wzór do naśladowania wskazywana.

Dość powiedzieć, że gdy kto ze skrzypiec fałszywe tony wydobywał, lub wyciągał trele, budzące nieprzyjemne wrażenie słuchowe, mówiono z pogardą: „piszczałek częstochowski!“ A o takim, który opowiadał brednie i niesłyszane nigdzie historie, wyrażano się: „gada jak w Częstochowie!“

Bardzo były też popularne zdania: „nie pomogą wota, ani droga do Częstochowy“, „potrzebny, jak djabeł w Częstochowie“, „targuje się, jak przekupka o częstochowski!“

Mówiono też o skapcach: „to pan Częstochowa!“, co oznaczało sknerę, dusisgroza, który często chowa.

Niewiadomo dlaczego, gdy mówiono o żołnierzu niedoładze, rzucano mu oskarżenie: „takiś, jak żołnierz częstochowski!“

Miało to najlepiej oznaczać niewyćwiczonego i niebitnego mazgaja, więcej do skubania pierza z babami zdolnego, niż do władania dwururką.

Zdaje się, że już podczas obecnej wojny mieliśmy możność przekonaania się, iż skrzywdziło pięć brzydką naszego miasta, gdyż ei, którzy na bój wyruszyli zrehabilitowali honor „żołnierza częstochowskiego“.

Niemal wszystkie zdania o Częstochowie, niemal cała „opinja“ pokoleń, jest pokrewna duchem z przytoczonymi powyżej zdaniem. Jedno tylko chwali mądrość narodu... tabakę częstochowską! A miała ona być, jak wspomina Mickiewicz w „Panu Tadeuszu“: przewyborna!

Więc tylko ora. Reszta nic nie warta! Powiedzmy to bez skruchy, bez zacierwienia pollocków za wi- i dziadów i nie zapomnijmy, że nie zamknięte jeszcze księgi mądrości narodów i nowe utarte zdania wejść do nich mogą.

Byleby nas tylko potomni chwaliłi za coś więcej, niż za tabakę...

A. P.

Zapisujcie się na członków Polskiej Macierzy Szkolnej.

Do sprzedania sanki jednokonne i parokonne w dobrym stanie Szulc—Człama 33. 1016—

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od soboty 13 do wtorku 16 Stycznia 1917 roku.

KRZYK o POMOCNajnowsze dzieje kryminalistyczne znanego detektywa
STUARTA WEBSA w 5 wielkich częściach.**Chińskie wesele** (Zdjęcie z natury firmy Pathe.

— | — NA SCENIE: — | —

Napad bandytów

Krotochwila w jednej odsłonie.

Nad program: Śpiew **p. Opolska** Kuplety **p. Betcherowa**

Sala centralnie ogrzana.

Teatr „ODEON” ul. P. Maryi 27.

Program od soboty 13 do środy 17 Stycznia 1917 roku.

SztyletZnakomity dramat sensacyjny w
5-ciu aktach z przygód słynnego
detektywa**Stuarta Websa**

NA SCENIE: Nowości Pierwszy raz!

Trzech Fredków

Operetka komiczna w 2-ch aktach, z akompaniamentem orkiestry.

Uwaga: Teatr ogrzany.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Al. Salzbörga. — Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

A-FRANCKEN & Co
CACAO & CHOCOLADE FABRIEKEN.
ROTTERDAM-KOOG 1/2 ZAAN. HOLLAND.

Skład hurtowy i detaliczny
L. Piotrowski & S. Śmigrodzki
„MOKKA KAWA”
CZĘSTOCHOWA
ul. Panny Maryi № 24.

Pierwsza w Częstochowie

otworzona została przy handlu moim ulica
Panny Maryi № 21**WINIARNIA**

polecam wina: Węgierskie, Francuskie, Włoskie, Portugalskie, Hiszpańskie i inne do wypicia na miejscu.

Bufet zaopatrzone w zakąski

A. Jankowski.

Klamki kute i kuto-lane w wielkim wyborze, począwszy od 60 kop za parę, poleca **Fabryczny Skład** ul. Panny Maryi № 18 — II-gie podwórze u Wexlera. 1022—

Od Administracji.

Uprzejmie prosimy Szanownych Prenumeratorów o łaskawe wpłacenie prenumeraty gdyż zalegającym zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę „Gońca Częstochowskiego”.

Ofiary:

Na herbariarnię dla uczącej się młodzieży Hoffman Mieczysław Bolesław. rb. 50 kwit 9.

Nowa pracownia sukien damskich „WŁADYSŁAWY”

ul. Panny Maryi № 67 mieszkania 9.
proszę uprzejmie aby Szanowne Panie były łaskawe popierać moją pracownię, robotę wykonywam bardzo starannie, po cenach przystępnych.
Z poważaniem
Władysława.

Potrzebna dziewczyna do gospodarstwa chętna i pracowita do większego domu świadectwa wymagane. Wiadomość w Gońcu! 1089—

Sacharyna oryginalna d-ra Fahlberga w kryształkach i tabletkach. Sprzedaż w każdej ilości ul. Panny Maryi № 7 w drugim domu, w podwórze na parterze, mieszkania № 1. Wejście również od ulicy Strażackiej № 7. 1023—

Do Browaru K. Szwego potrzebni są robotnicy do układania lodu

LEKARZ-DENTYSTA
Michał Grejniecw Częstochowie
ul. Panny Maryi № 10. (I Aleja)Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.**Doktor PAWEŁ BRONIATOWSKI**w Częstochowie przeprowadził się na ulicę
Panny Maryi Nr. 21 obok
Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 po poł.

ZAKŁAD

Introligatorski

T. Jurdzińskiego

w Częstochowie,
ul. P. Maryi Nr. 39.

Telefonu Nr. 393.

Niniejszem zawiadamiam Sz. Klientele, że otworzyłem sklep tabacznym hurtowy i detaliczny ulica Panny Maryi Nr. 10 w podwórze Maks Nierenberg dawniej N. S. Borzykowski. 1045—

Okazyjnie zaraz do sprzedania różne **obuwie** oraz **noże** do sieczkarni jedenaście sztuk. Wiadomość u stróża ul. Panny Maryi № 50. 1047—

Ślizgawka otwarta Szkolna 15

Do sprzedania kożuch Dublin czarny ul. 7 Kamienio Nr. 9 Zborowski. 1044—

Maturzysta poszukuje kondycji. Zgłoszenia w Administracji „Gońca” dla „Maturzysty”. 1045—

Z powodu wyjazdu, od 1-go Kwietnia do wynajęcia mieszkanie: 6 pokoi z wygodnymi elektrycznym oświ. etleniem. Szkolna 8, dom Wolfkego. 1041—

Kalendarze na 1917 r. nadeszły Księżnice (do zdzierania), książkowe i terminowe Skład ul. Teatralna 11. A. Otrębek.

Stolarz potrzebny do zakładu robót kościelnych. A. Matek ul. św. Kazimierza Nr. 6. 1028

Mebel: Bimka biblioteki szafy, kredensy, stoły krzesła i łóżka tanio ul. Panny Maryi 12 1032—

Oddam na własność dziewczynkę 2 miesięczną Jasnogórska 19 Zalewka. 1034—

Kupię szafę i pathefon ul. Garnarska 25 Pudo. 1035—

Zgubiono broszkę złotą w kształcie kokardki wyszadaną różnymi kamieniami. Łaskawy znalazca za nagrodą złożyć w Gońcu. 1038—

Prosięta do sprzedania folw. „Lelusin” Wiadomość w sklepie Wiejskim ul. Panny Maryi Nr. 41. 1010—

Białam futra, cytra i inne rzeczy do sprzedania. Wiad. Wieluńska 88 m. 8.

Pianino kupię lub wezmę w zastaw. Wiadomość w Adm. Gońca. 1036—